МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“ІННОВАЦІЇ В ЛІКУВАННІ НЕВРОЛОГІЧНОГО БОЛЮ”

23 листопада 2023 р.

Київ
2023

Редакційна колегія:
М. Ф. Гончаренко (голова), д-р екон. наук, проф.
С. В. Храпатий (заступник голови) д-р фіз.-мат. наук, проф.
Н. К. Свиридова, д-р мед. наук, проф.
О. В. Савчук, д-р мед. наук, проф.
Г. М. Чуприна, д-р мед. наук, доц.
В. Г. Середа, канд. мед. наук
В. Ю. Краснов, канд. мед. наук, доц.
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(*протокол № 10 від 29.11.2023*)

Науково-практична конференція за міжнародною участю "Інновації в лікуванні неврологічного болю": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 23 листопада 2023 р.) / ред. кол.: М. Ф. Гончаренко (голова) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 92 с.

ISBN 978-617-02-0390-8 (електронне видання)

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з міжнародною участю "Інновації в лікуванні неврологічного болю" з проблематики підходів до патогенезу, діагностики та лікування різних больових синдромів.

Для науковців, лікарів, студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемою подолання болю.

.

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та оформлення матеріалів несуть автори.

ISBN 978-617-02-0390-8

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023

ЗМІСТ

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні синдрому емоційного вигоряння 5

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Можливості застосування техніки "змалюй свою хворобу" у поєднанні з цигун 10

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Застосування методів рефлексотерапії в комплексному лікуванні зорових та окорухових порушень 17

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні бронхіальної астми з психоемоційними розладами 22

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту з психоемоційними розладами 25

Г. Чуприна
Спастичність та біль при демієлінізуючих станах 29

Н. Свиридова, Г. Чуприна, Н. Ханенко, В. Середа
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні хронічного холециститу з вісцеро-рефлекторною цефалгією 33

Н. Свиридова, Г. Чуприна, Н. Ханенко, В. Середа
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні хронічної пароксозмальної гемікранії 36

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, І. Сінько
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні невропатії лицевого нерва з уповільненим перебігом 40

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, І. Сінько
Застосування рефлексотерапії при захворюваннях ендокринної системи з психоемоційними порушеннями 44

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні цефалгій скроневої області 48

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Складання ситуаційної задачі для іспиту з практичних навичок зі спеціальності "рефлексотерапія" 52

АП-корекція (крім ТА на обличчі): GV 20, CV 17, 12, BL 13, 15, SP 4, 6, 9, LI 10, 4, IG 3, ST 25, 36, 40, 44, PC 6, LR 2, 3, 5, 14, GB 34, 39, 41, LU 10, 7, 5.

Висновок. Хворі з ЦД зустрічається у практиці лікаря-рефлексотерапевта і методи РТ ефективні насамперед при психоемоційних порушеннях у разі цього захворювання.

Джерела

1. Рефлексотерапія: підручник / [Свиридова Н. К., Морозова О. Г., Чуприна Г. М. та ін.]; за ред. Н. К. Свиридової, О. Г. Морозової. К. : ТОВ СІКГРУП Україна, 2017. Т. 1–3. 1108 с.
2. Chinese acupuncture and moxibustion. Sanghai: Publishing house of Sanghai University of TCM , 2002. 371 p.
3. Current research in acupuncture /Y. Xia [et al.]; eds. Y. Xia.,G. Ding, G-C. Wu. New York : Springer science + Busness media, 2013. 731 p.

Наталія СВИРИДОВА
д-р. мед. наук, проф.,
в.о. директора Інституту медичних та фармацевтичних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Геннадій ЧУПРИНА
д-р. мед. наук, проф. кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Віталій СЕРЕДА
канд. мед. наук, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Наталія ХАНЕНКО
канд. мед. наук, доц., доцент кафедри неврології і рефлексотерапії
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ЗАСТОСУВАННЯ РЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ЦЕФАЛГІЙ СКРОНЕВОЇ ОБЛАСТІ

Анотація: в роботі представлено клінічний випадок використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні хворої з цефалгією скроневої області. Детально описано метод “балансування гексаграм”, показано, що застосування цього методу в комплексі лікувальних заходів було ефективним у даному випадку.

Ключові слова: цефалгія скроневої області, рефлексотерапія, метод “балансування гексаграм”.

Вступ. Рефлексотерапія (РТ) вже давно використовується не тільки у разі захворювань з больовим синдромом (БС), зокрема при головних болях (ГБ), де найкраще проявляють себе протибольові патогенетичні механізми її дії, а й при різних психосоматичних розладах [1; 2]. Нижче ми хочемо навести клінічний випадок, де був використаний комплексний підхід до лікування хворої з больовим синдромом із застосуванням методів РТ, зокрема методу "балансування гексаграм" (ГГ). Методи РТ ефективні саме при наявності БС завдяки своїм потужним протибольовим властивостям: при впливі РТ відбувається гальмування аферентних больових імпульсів за рахунок блокування Na каналів, гальмування входу йонів Ca2+ в клітину, зниження активності глутамату і його рецептору (NDMA) і зменшення болю; зростає кількість ГАМК у цереброспінальній рідині і відбувається активація її рецептору [1; 2].

Виклад основного матеріалу. Основна задача методу "балансування ГГ" — це зміна стану "ураженого" меридіану акупунктури (МА) і відповідної йому "ураженої ГГ" до енергетичного стану "сприятливої" ГГ, і, таким чином, позитивна зміна ЧИ (вітальної енергії) "ураженого" МА, відповідного йому органу і ЧИ всього організму. Головні теоретичні засади методу "балансування ГГ"): із "повного комплекту" — 64-х ГГ І Цзину, на основі багатогранного аналізу ГГ, вибирається, по цьому методу 20 ГГ [3–5]. Перше, що слід по цьому методу зробити, це на основі методів акупунктурної (АП) діагностики знайти "уражений" МА. Потім потрібно підібрати, відповідно до нього, "уражену" ГГ. І вже далі, з 20 можливих варіантів, вибрати "сприятливу" ГГ. На що слід звертати увагу при виборі "сприятливої" ГГ: на відповідність клінічних симптомів хворого і використаних рисок "ураженої" ГГ; наявність швидкого чи відстроченого клінічного позитивного ефекту після використання "сприятливої" ГГ; відповідність "сприятливої" ГГ сезону АП; результати аналізу "сприятливої" ГГ (верхньої і нижньої її триграм (ТГ) у відповідності до уявлень про теорії У-Сін, ІНЬ-ЯН, розташування ТГ, функції ТГ; результати аналізу "ураженої" ГГ [3–5].

Особливості клінічного застосування методу "балансування ГГ" — хочемо звернути вашу увагу на те, що він призначений для посилення ефекту від використання інших методів АП. Тому, АП по цьому методу застосовується не часто. Загальна кількість процедур по ньому — 1 сеанс на тиждень АП-лікування. Якщо ж говорити про абсолютну кількість процедур по ньому, то ми у своїй практиці проводили їх від 1 до 4, в залежності від загальної тривалості курсу АП-терапії. Треба використати в повній мірі можливості загальної дії "сприятливої" ГГ. Бажано домогтися, щоб "образ" і "символ" "сприятливої" ГГ відповідав тому функціональному стану, що відбуватиметься з пацієнтом у процесі лікування [3–5].

Найбільш поширеним методом аналізу в традиційній китайській медицині (ТКМ) є, саме, метод "образу" й "символу", згідно з яким ТГ і ГГ відображають різні аспекти життя, наприклад: різних членів родини, різні сезони, частини тіла, органи, функції, меридіани АП, функціональні стани, патологічні зміни. У плані графічного зображення "сприятливої" ГГ, то потрібно враховувати основні рухи ЧИ в патологічному процесі хворого (верхньої і

нижньої ТГ і "протилежних" рисок обох ГГ в аспекті підняття ЧИ вгору, або опускання ЧИ вниз, що часто необхідно в АП-корекції хворих). В аспекті розташування рисок ГГ, то ми знаємо, завдяки роботам Вень Вана і Ву Вана, основоположників цього методу, що коли риски ІНЬ і ЯН всередині одної ГГ займають серединні позиції, це має назву "серединна гармонія", і що ці ГГ, при застосуванні їх у якості "сприятливих" мають привілеї перед іншими ГГ І Цзину [2].

Клінічний випадок: хвора Г., 43 р. звернулася на кафедру неврології і рефлексотерапії у грудні 2017 р. зі скаргами на головний біль (ГБ) розпираючого характеру в скроневій області, більше зліва, головокружіння і дзвін у вухах. ГБ посилюються, коли пацієнтка була роздратована, під дією стресу. Також турбують порушення сну, періодичні важкість в голові і слабкість в ногах, припливи крові до обличчя, почервоніння в очах, гіркий присмак у роті, порушення травлення, сухість в горлі, м'язові спазми. Періодично піднімається АТ до 150/100 мм. рт. ст.

Діагноз клінічний: гіпертензивна дисциркуляторна енцефалопатія І–ІІ ст., переважно у вертебро-базилярному басейні, з цефалгічним, вестибуло-кохлеарним синдромами. Артеріальна гіпертензія І–ІІ ст.

АП-діагноз: ГБ внаслідок підйому гіперактивного печінкового ЯН (основний). Язик був червоний, з почервонінням його кінчика, з тонким жовтим нальотом, спостерігався струнний і швидкий пульс.

Пульс був максимальним у ІІ позиції (глибокій) зліва і мінімальним у ІІ позиції (також глибокій) справа, тобто за механізмом "надмірного" контролю з боку "печінки" на "селезінку". Отож, додатковий (синдромальний) АП-діагноз був: "надмірний" контроль з боку (діда на онука) "печінки" на "селезінку". Причина захворювання — у гіперактивності системи "печінки". Значить, "ураженим МА" є меридіан печінки. Як ураженою ГГ є Кунь, що відповідає печінці.

Лікування. У медикаментозному плані хворій було призначено серміон, актовегін, пентоксифілін, трипліксам, вітаксон, армадін, токоферол, тіоцитам-форте, розувастатин. Обираємо "сприятливу" ГГ для цього стану: нею є Дін, ГГ І цзину № 50. Оцінюючи ГГ № 50 Дін позитивно слід зауважити, що "уражена ГГ" Кунь відповідає "Землі", а уражений канал АП — "Дереву", і ми маємо клінічну ситуацію "надмірного впливу "Дерева" на "Землю", що в даному разі позитивно. Верхня ТГ ГГ Дін - Лі відповідає "Вогню", а нижня її ТГ – Сюнь — відповідає "Дереву" ("Вогонь" і "Дерево" — це "мати" й "син" по У-Сін, і сильна стимуляція "Вогню" пригнічує "Дерево", чого й треба досягти). Також, дистальні ТА, що ми використали для впливу АП, відповідають симптомам хворої, й найбільш ефективним часом використання цієї ГГ з лікувальною метою є саме зима.

Загальне значення ГГ № 50 Дін: "Вогонь Вітром роздувається під котлом".

Образ: "Облишити старе й зайнятись новим". Символ: "Гармонізувати колишні відносини з новими". Утримувати. Знаходити. Встановлювати. Священна судина. Прогрес і успіх. Стриманість і трансформація. Дуже гарне майбутнє. Стабільність після революції. Новий порядок після безладу.

Рис. 1. **Відповідність в ТКМ рисок "ураженої" ГГ Кунь точкам АП меридіанів печінки і нирок**

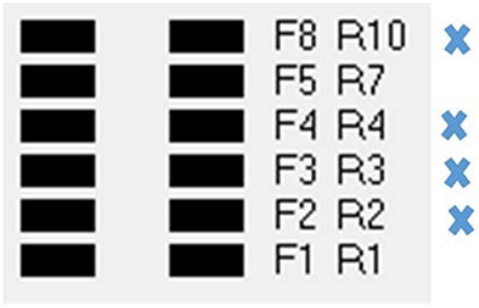

Рис. 2. **ТА для впливу. Обираємо для АП впливу ТА, що відповідають "протилежним" (на "ураженій" ГГ по відношенню до "сприятливої" ГГ) – 2, 3, 4, 6 рискам**

Структуру в твоє життя принесе успіх. Допомога в непорозумінні. Розвивай такий стиль життя, щоб мати здоров'я і вітальність.

Медичне значення ГГ № 50 Дін: 1) прогностичне — захворювання внаслідок порушення дієти, емоційних і статевих надмірностей; потужні патогенні чинники, вірулентні захворювання; надмірність ЯН печінки; харчові інфекції; 2) показання для АП лікування-контагіозні фебрильні захворювання; психічні розлади; нариви; легеневі захворювання; генералізований набряк; цистит; закреп; захворювання під час вагітності; захворювання, викликані переїданням і стресом; гіперактивність печінкового ЯН; припливи крові до голови; прогресуюча диспепсія.

АП-рецепт для даного випадку: пацієнтка має проблеми зліва (ГБ у лівій скроневій області — головна її проблема), тому вколюємо ТА F-2, 3, 4, 8 з правого боку.

З лівого боку вколюємо ТА VB-43, 41, 40, 34 (спарений канал, що посилює лікування, ТА для впливу — аналогічні номеру рисок "ураженої" ГГ. Процедуру АП по методу "Балансування ГГ" провели 3 рази під час курсу лікування, що тривав 16 сеансів. Також використовували "нозологічну" АП-рецептуру, зокрема такі ТА: VB-20, T-20, PC-1, GI-4, TR-5, AP – 34, 35, 96, 97.

Висновки. 1. Пацієнти з цефалгічним синдромом скроневої області зустрічаються у практичній діяльності лікаря-невролога і лікаря-рефлексотерапевта.

2. Часто це зв'язано з порушенням функції жовчного міхура і меридіана акупунктури жовчного міхура.

3. В комплексі лікувальних заходів при цефалгічному синдромі скроневої області ефективним є застосування методу акупунктури "балансування гексаграм".

Джерела

1. Вибрані питання застосування методів рефлексотерапії у лікуванні больових синдромів /[Свиридова Н. К., Чуприна Г. М., Парнікоза Т. П. та ін.]; посібник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. К. : ТОВ "Тропеа", 2023. 202 с.

2. Рефлексотерапія: підручник / [Свиридова Н. К., Морозова О. Г., Чуприна Г. М. та ін.]; за ред. Н. К. Свиридової, О. Г. Морозової. К. : ТОВ “Тропеа”, 2023. Т. 4. 220 с.
3. *Чуприна Г.* Використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні захворювань нервової системи з больовим синдромом. Abstracts of XXVII International Scientific and Practical Conference “Current, modern and new ways of improving scientific solutions” (Florence, Italy, July 10–12, 2023). P. 78–79.
4. *Чуприна Г.,Свиридова Н., Ханенко Н., Середа В., Сулік Р.* Використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні хронічного холециститу з цефалгічним синдромом. Proceedings of the XXVII International Scientific and Practical Conference “Trends of young scientists regarding the development of science” (Edmonton, Canada July 11–14, 2023). P. 112–113.
5. *Чуприна Г., Свиридова Н., Сінько І.* Використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні при пароксозмальній гемікранії. Abstracts of XXVIII International Scientific and Practical Conference “Unusual methods of development of science and thoughts” Madrid, Spain (July 17–19, 2023). P. 92–96.

Наталія СВИРИДОВА
д-р. мед. наук, проф.,
в.о. директора Інституту медичних та фармацевтичних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Геннадій ЧУПРИНА
д-р. мед. наук, проф. кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Віталій СЕРЕДА
канд. мед. наук, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Наталія ХАНЕНКО
канд. мед. наук, доц., доцент кафедри неврології і рефлексотерапії
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

Ольга ВЕРНЕР
канд. мед. наук, доц.,
начальник навчальної частини НУОЗ України імені П. Л. Шупика

СКЛАДАННЯ СИТУАЦІЙНОЇ ЗАДАЧІ ДЛЯ ІСПИТУ З ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “РЕФЛЕКСОТЕРАПІЯ”

Анотація: в роботі представлено процес складання ситуаційної задачі для іспиту з практичних на циклі “спеціалізація з рефлексотерапії”.